INSTITUT FOR MATEMATISKE FAG

Forelæsning 10: Egenværdier og egenvektorer

LinAlgDat 2021/2022

Henrik Holm og Henrik L. Pedersen Institut for Matematiske Fag holm@math.ku.dk og henrikp@math.ku.dk

5. mai 2022 — Dias 1/26

V (A DENILA VNC HNIVED CITET

INSTITUT FOR MATEMATISKE FAG

Oversigt

- 1 Egenværdier og egenvektorer
- Algebraisk og geometrisk multiplicitet (af egenværdier)
- Cayley-Hamilton's sætning

KØBENHAVNS UNIVERSITET

INSTITUT FOR MATEMATISKE FAG

Egenværdier og egenvektorer

Hvad kan man fx bruge egenværdier og egenvektorer til?

- Google's page rank $(\mathbf{A}\mathbf{x} = \mathbf{x} \text{ hvor } \mathbf{A} \text{ er linkmatricen})$
- Diagonalisering af matricer (mere om dette næste gang...)

Dias 3/26

KØBENHAVNS UNIVERSITET

INSTITUT FOR MATEMATISKE FAG

Definition 6.1 (Egenværdi og egenvektor)

Lad **A** være en $n \times n$ matrix. Et tal λ kaldes en egenværdi for **A** hvis der findes en vektor $\mathbf{x} \neq \mathbf{0}$ som opfylder

$$\mathbf{A}\mathbf{x} = \lambda \mathbf{x}$$

I det tilfælde kaldes ${\bf x}$ en egenvektor for ${\bf A}$ hørende til egenværdien λ .

Bemærkning. Ligningen $\mathbf{A}\mathbf{x} = \lambda \mathbf{x}$ udtrykker, at vektorerne $\mathbf{A}\mathbf{x}$ og \mathbf{x} er proportionale (dvs. peger i samme eller modsat retning).

Dias 2/2

Dias 4/2

KØBENHAVNS UNIVERSITET

INSTITUT FOR MATEMATISKE FAG

Betragt den lineære transformation $T \colon \mathbb{R}^2 \to \mathbb{R}^2$ givet ved

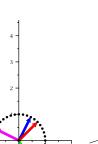
$$T(\mathbf{x}) = \mathbf{A}\mathbf{x}$$
 hvor $\mathbf{A} = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -2 & 4 \end{pmatrix}$.

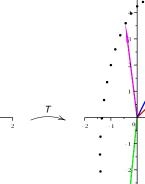
$$\mathbf{x}_1 = \frac{1}{\sqrt{2}} \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix}$$

$$\mathbf{x}_2 = \frac{1}{\sqrt{5}} \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \end{pmatrix}$$

$$\mathbf{x}_3 = \frac{1}{\sqrt{5}} \begin{pmatrix} -2 \\ 1 \end{pmatrix}$$

$$\boldsymbol{x}_4 = \frac{1}{\sqrt{5}} \begin{pmatrix} 1 \\ -2 \end{pmatrix}$$

Dias 5/26

KØBENHAVNS UNIVERSITET

INSTITUT FOR MATEMATISKE FAG

Illustrationerne ovenfor bekræftes af følgende udregninger:

Eksempel (Egenværdi og egenvektor)

Betragt matricen

$$\mathbf{A} = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -2 & 4 \end{pmatrix}.$$

Der gælder

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -2 & 4 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 \\ 2 \end{pmatrix} = 2 \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix} \quad \text{og} \quad \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -2 & 4 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 3 \\ 6 \end{pmatrix} = 3 \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \end{pmatrix}.$$

Dvs.

- $\lambda = 2$ er egenværdi for **A** med tilhørende egenvektor $\begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix}$.
- $\lambda=3$ er egenværdi for **A** med tilhørende egenvektor $\binom{1}{2}$.

Dias 7/26

KØBENHAVNS UNIVERSITET

INSTITUT FOR MATEMATISKE FAG

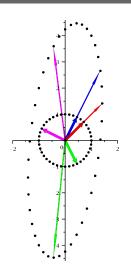
De to figurer lagt oven i hinanden:

$$\boldsymbol{x}_1 = \frac{1}{\sqrt{2}} \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix} \qquad , \quad \boldsymbol{A}\boldsymbol{x}_1 = 2\boldsymbol{x}_1$$

$$\mathbf{x}_2 = \frac{1}{\sqrt{5}} \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \end{pmatrix}$$
 , $\mathbf{A}\mathbf{x}_2 = 3\mathbf{x}_2$

$$\mathbf{x}_3 = \frac{1}{\sqrt{5}} \begin{pmatrix} -2\\1 \end{pmatrix}$$
 , $\mathbf{A}\mathbf{x}_3 \neq \lambda \mathbf{x}_3$

$$\mathbf{x}_4 = \frac{1}{\sqrt{5}} \begin{pmatrix} 1 \\ -2 \end{pmatrix}$$
 , $\mathbf{A}\mathbf{x}_4 \neq \lambda \mathbf{x}_4$

 \mathbf{x}_1 er egenvektor for **A** med egenværdi $\lambda = 2$.

 $\mathbf{x_2}$ er egenvektor for **A** med egenværdi $\lambda = 3$.

 \mathbf{x}_3 og \mathbf{x}_4 er ikke egenvektorer for \mathbf{A} .

KØBENHAVNS UNIVERSITET

INSTITUT FOR MATEMATISKE FAG

Spørgsmål. Hvordan finder man egenværdierne for en matrix?

Man skal bruge:

Definition 6.2 (karakteristisk polynomium)

Det karakteristiske polynomium p for en $n \times n$ matrix \mathbf{A} er polynomiet

$$p(\lambda) = \det(\lambda \mathbf{I} - \mathbf{A}).$$

Her er I enhedsmatricen af størrelse $n \times n$.

$$p(\lambda) = \det(\lambda \mathbf{I} - \mathbf{A}) = \det egin{pmatrix} \lambda - a_{11} & -a_{12} & \cdots & -a_{1n} \ -a_{21} & \lambda - a_{22} & \cdots & -a_{2n} \ dots & dots & \ddots & dots \ -a_{n1} & -a_{n2} & \cdots & \lambda - a_{nn} \end{pmatrix}$$
 $= \lambda^n + c_{n-1}\lambda^{n-1} + \cdots + c_1\lambda + c_0$

Bemærkning. $p(\lambda)$ er et polynomium af grad n.

Dias 8/26

Metode til bestemmelse af egenværdier

Lad **A** være en $n \times n$ matrix. Egenværdierne for **A** (som kan være reelle eller komplekse) bestemmes således:

Udregn det karakteristiske polynomium:

$$p(\lambda) = \det(\lambda \mathbf{I} - \mathbf{A}).$$

2 Løs den karakteristiske ligning:

$$p(\lambda) = \det(\lambda \mathbf{I} - \mathbf{A}) = 0.$$

Dias 9/26

Eksempel (Bestemmelse af egenværdier, 2×2)

Vi vil bestemme egenværdierne for matricen

$$\mathbf{B} = \begin{pmatrix} 2 & 3 \\ 3 & 10 \end{pmatrix}.$$

1 Det karakteristiske polynomium er

$$p(\lambda) = \det(\lambda \mathbf{I} - \mathbf{B})$$

$$= \det\begin{pmatrix} \lambda - 2 & -3 \\ -3 & \lambda - 10 \end{pmatrix}$$

$$= (\lambda - 2)(\lambda - 10) - 9$$

$$= \lambda^2 - 12\lambda + 11$$

2 Den karakteristiske ligning $\lambda^2 - 12\lambda + 11 = 0$ løses:

$$\lambda = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a} = \frac{12 \pm \sqrt{144 - 44}}{2} = \begin{cases} 11 \\ 1 \end{cases}$$

Egenværdierne for **B** er altså $\lambda = 1$ og $\lambda = 11$.

Dias 11/26

1/2

ØBENHAVNS UNIVERSITET

INSTITUT FOR MATEMATISKE FAG

Eksempel (Bestemmelse af egenværdier, 2×2)

Vi vil bestemme egenværdierne for matricen

$$\mathbf{A} = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -2 & 4 \end{pmatrix}.$$

1 Det karakteristiske polynomium er

$$p(\lambda) = \det(\lambda \mathbf{I} - \mathbf{A})$$

$$= \det\begin{pmatrix} \lambda - 1 & -1 \\ 2 & \lambda - 4 \end{pmatrix}$$

$$= (\lambda - 1)(\lambda - 4) + 2$$

$$= \lambda^2 - 5\lambda + 6$$

2 Den karakteristiske ligning $\lambda^2 - 5\lambda + 6 = 0$ løses:

$$\lambda = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a} = \frac{5 \pm \sqrt{25 - 24}}{2} = \begin{cases} 3\\2 \end{cases}$$

Egenværdierne for **A** er altså $\lambda = 2$ og $\lambda = 3$.

KØBENHAVNS UNIVERSITET

KØBENHAVNS UNIVERSITET

INSTITUT FOR MATEMATISKE FAG

Eksempel (Bestemmelse af egenværdier, 3×3)

Vi vil bestemme egenværdierne for matricen

$$\mathbf{C} = \begin{pmatrix} 1 & -1 & -2 \\ 1 & -1 & -2 \\ -1 & -1 & 0 \end{pmatrix}.$$

1 Det karakteristiske polynomium kan fx udregnes således:

$$\begin{split} p(\lambda) &= \det(\lambda \mathbf{I} - \mathbf{C}) = \det\begin{pmatrix} \lambda - 1 & 1 & 2 \\ -1 & \lambda + 1 & 2 \\ 1 & 1 & \lambda + 0 \end{pmatrix} \begin{bmatrix} \text{lav rækkeop.} \\ \mathbf{r}_3 + \mathbf{r}_2 \to \mathbf{r}_2 \end{bmatrix} \\ &= \det\begin{pmatrix} \lambda - 1 & 1 & 2 \\ 0 & \lambda + 2 & \lambda + 2 \\ 1 & 1 & \lambda \end{pmatrix} \\ &= (\lambda + 2) \det\begin{pmatrix} \lambda - 1 & 1 & 2 \\ 0 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & \lambda \end{pmatrix} \begin{bmatrix} \text{nu udvikles} \\ \text{efter 1. søjle} \end{bmatrix} \\ &= (\lambda + 2) \left((\lambda - 1) \det\begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & \lambda \end{pmatrix} + 1 \cdot \det\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} \right) \end{split}$$

Dias 10/26

Dias 12/26

Eksempel (Bestemmelse af egenværdier, 3×3) 2/2

...og vi regner videre:

$$p(\lambda) = (\lambda + 2) \left((\lambda - 1) \det \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & \lambda \end{pmatrix} + 1 \cdot \det \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} \right)$$
$$= (\lambda + 2) \left((\lambda - 1)^2 - 1 \right) = (\lambda + 2) \left(\lambda^2 - 2\lambda \right)$$
$$= (\lambda + 2)\lambda(\lambda - 2) \qquad [\text{gang ikke ud}]$$

2 Den karakteristiske ligning $(\lambda + 2)\lambda(\lambda - 2) = 0$ løses nu nemt:

$$(\lambda+2)\lambda(\lambda-2)=0 \iff egin{cases} \lambda=-2 & \text{eller} \ \lambda=0 & \text{eller} \ \lambda=2 \end{cases}$$

Egenværdierne for **C** er altså $\lambda = -2$ og $\lambda = 0$ og $\lambda = 2$.

Dias 13/26

INSTITUT FOR MATEMATISKE FAG

Spørgsmål. Hvordan finder man egenvektorerne for en matrix?

Metode til bestemmelse af egenvektorer

Lad **A** være en $n \times n$ matrix.

• Bestem først alle (reelle eller komplekse) egenværdier for A.

For hver egenværdi λ for **A** er egenvektorerne hørende til λ netop ikke-nul løsningerne $\mathbf{x} \neq \mathbf{0}$ til ligningen

$$(\mathbf{A} - \lambda \mathbf{I})\mathbf{x} = \mathbf{0}.$$

For at finde en egenvektor for **A** hørende til λ skal man altså:

1 Lave elementære rækkeoperationer på ligningssystemet

$$(\mathbf{A} - \lambda \mathbf{I})\mathbf{x} = \mathbf{0}.$$

2 Og heraf aflæse en (eller samtlige) løsning(er) $\mathbf{x} \neq \mathbf{0}$.

Eksempel (Bestemmelse af egenvektorer, 2×2)

For matricen

KØBENHAVNS UNIVERSITET

$$\mathbf{A} = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ -2 & 4 \end{pmatrix}$$

fandt vi tidligere de to egenværdier $\lambda = 2$ og $\lambda = 3$.

Vi finder nu en egenvektor for **A** hørende til **f**x egenværdien $\lambda = 2$:

1 Vi skal løse ligningssystemet $(\mathbf{A} - \lambda \mathbf{I})\mathbf{x} = \mathbf{0}$, dvs.

$$(\mathbf{A} - 2\mathbf{I})\mathbf{x} = \mathbf{0}$$
 altså $\begin{pmatrix} -1 & 1 \\ -2 & 2 \end{pmatrix}\begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \end{pmatrix}$.

Vi laver elementære rækkeoperationer på totalmatricen:

$$\begin{pmatrix} -1 & 1 & 0 \\ -2 & 2 & 0 \end{pmatrix} \xrightarrow{\text{Gauss-Jordan}} \begin{pmatrix} 1 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}.$$

2 Løsningerne er

$$\mathbf{x} = \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \end{pmatrix} = t \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix}$$
. Fx giver $t = 1$ egenvektoren $\mathbf{x} = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix}$.

1/2

KØBENHAVNS UNIVERSITET

INSTITUT FOR MATEMATISKE FAG

Eksempel (Bestemmelse af egenvektorer, 3×3)

For matricen

$$\mathbf{C} = \begin{pmatrix} 1 & -1 & -2 \\ 1 & -1 & -2 \\ -1 & -1 & 0 \end{pmatrix}$$

fandt vi tidligere de to egenværdier $\lambda = -2$ og $\lambda = 0$ og $\lambda = 2$.

Vi finder nu en egenvektor for **C** hørende til **fx** egenværdien $\lambda = -2$:

1 Vi skal løse ligningssystemet $(\mathbf{C} - \lambda \mathbf{I})\mathbf{x} = \mathbf{0}$, dvs.

$$(\mathbf{C} + 2\mathbf{I})\mathbf{x} = \mathbf{0}$$
 altså $\begin{pmatrix} 3 & -1 & -2 \\ 1 & 1 & -2 \\ -1 & -1 & 2 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}.$

Vi laver elementære rækkeoperationer på totalmatricen:

$$\begin{pmatrix} 3 & -1 & -2 & 0 \\ 1 & 1 & -2 & 0 \\ -1 & -1 & 2 & 0 \end{pmatrix} \xrightarrow{\text{Gauss-Jordan}} \begin{pmatrix} 1 & 0 & -1 & 0 \\ 0 & 1 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}.$$

Eksempel (Bestemmelse af egenvektorer, 3×3) 2/2

2 Løsningerne er

$$\mathbf{x} = \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{pmatrix} = t \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}$$
. Fx giver $t = 1$ egenvektoren $\mathbf{x} = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}$.

Vi gør prøve: Gælder der

$$\mathbf{C}\mathbf{x} = \lambda\mathbf{x} = -2\mathbf{x}$$
?

Ja, fordi

$$\mathbf{C}\mathbf{x} = \begin{pmatrix} 1 & -1 & -2 \\ 1 & -1 & -2 \\ -1 & -1 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -2 \\ -2 \\ -2 \end{pmatrix} = -2 \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix} = -2\mathbf{x}.$$

Dias 17/26

ØBENHAVNS UNIVERSITET

INSTITUT FOR MATEMATISKE FAG

Algebraisk og geometrisk multiplicitet

Hvorfor skal vi lære disse begreber?

Metode til at afgøre, om en matrix KAN diagonaliseres

En matrix kan diagonaliseres netop hvis de geometriske og algebraiske multipliciteter for dens egenværdier er parvist ens.

Vi lærer først om diagonalisering næste gang...

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Lad **A** være en $n \times n$ matrix. Det karakteristiske polynomium

 $p(\lambda) = \det(\lambda \mathbf{I} - \mathbf{A})$

er et n'te grads polynomium. Ifølge Algebraens fundamentalsætning (Theorem 8.5 i §8.4) kan $p(\lambda)$ faktoriseres:

$$p(\lambda) = (\lambda - \lambda_1)^{a_{\lambda_1}} (\lambda - \lambda_2)^{a_{\lambda_2}} \cdots (\lambda - \lambda_k)^{a_{\lambda_k}}$$

hvor

- $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_k$ er de indbyrdes *forskellige* komplekse rødder i $p(\lambda)$ (altså egenværdierne for matricen **A**), og
- $a_{\lambda_1} + a_{\lambda_2} + \cdots + a_{\lambda_k} = n$.

Definition 6.3 (Algebraisk multiplicitet af egenværdi)

Lad **A** være en $n \times n$ matrix og lad $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_k$ være de indbyrdes forskellige (komplekse) egenværdier for **A**.

Tallet a_{λ_i} kaldes den algebraiske multiplicitet af egenværdien λ_i .

Dias 19/26

KØBENHAVNS UNIVERSITET

INSTITUT FOR MATEMATISKE FAG

Eksempel (Algebraisk multiplicitet)

For matricen (fra tidligere eksempel)

$$\mathbf{C} = \begin{pmatrix} 1 & -1 & -2 \\ 1 & -1 & -2 \\ -1 & -1 & 0 \end{pmatrix} \quad \text{er} \quad \begin{array}{l} p(\lambda) = \lambda^3 - 4\lambda \\ = (\lambda + 2)^{1}(\lambda - 0)^{1}(\lambda - 2)^{1} \end{array}$$

Dermed gælder:

- $\lambda = -2$ er egenværdi med algebraisk multiplicitet $a_{-2} = 1$.
- $\lambda = 0$ er egenværdi med algebraisk multiplicitet $a_0 = 1$.
- $\lambda = 2$ er egenværdi med algebraisk multiplicitet $a_2 = 1$.
- 2 For matricen

$$\mathbf{A} = \begin{pmatrix} 1 & -2 & 4 \\ 3 & -4 & 4 \\ 3 & -2 & 2 \end{pmatrix} \quad \text{er} \quad \begin{array}{c} p(\lambda) = \lambda^3 + \lambda^2 - 8\lambda - 12 \\ = (\lambda + 2)^2 (\lambda - 3)^1 \end{array}$$

Dermed gælder:

- $\lambda = -2$ er egenværdi med algebraisk multiplicitet $a_{-2} = 2$.
- $\lambda = 3$ er egenværdi med algebraisk multiplicitet $a_3 = 1$.

Dias 18/26

Dias 20/2

Lad **A** være en $n \times n$ matrix. Mængden af alle egenvektorer for **A** hørende til en egenværdi λ er jo netop mængden

$$\mathsf{null}(\mathbf{A} - \lambda \mathbf{I}) \setminus \{\mathbf{0}\}$$
.

Definition 6.4 (Egenrum) – rettet ift. Hardy's bog!

Lad **A** være en $n \times n$ matrix og lad λ være en egenværdi for **A**. Underrummet

$$E_{\lambda} := \text{null}(\mathbf{A} - \lambda \mathbf{I})$$

kaldes egenrummet for **A** hørende til egenværdien λ .

Definition 6.5 (Geometrisk multiplicitet af egenværdi)

Lad **A** være en $n \times n$ matrix og lad λ være en egenværdi for **A**. Tallet

$$g_{\lambda} := \dim E_{\lambda} = \dim \operatorname{null}(\mathbf{A} - \lambda \mathbf{I})$$

kaldes den geometriske multiplicitet af egenværdien λ .

Bemærkning. Husk, at dimensionen af $\operatorname{null}(\mathbf{A} - \lambda \mathbf{I})$ netop er $\operatorname{nullity}$ af matricen $\mathbf{A} - \lambda \mathbf{I}$ (dvs. antallet af frie variable, som kan aflæses fra den reducerede rækkeechelonform for $\mathbf{A} - \lambda \mathbf{I}$).

Dias 21/26

ØBENHAVNS UNIVERSITET

INSTITUT FOR MATEMATISKE FAG

Eksempel (Geometrisk multiplicitet)

For matricen (fra tidligere eksempel)

$$\mathbf{A} = \begin{pmatrix} 1 & -2 & 4 \\ 3 & -4 & 4 \\ 3 & -2 & 2 \end{pmatrix} \quad \text{er} \quad \begin{array}{c} p(\lambda) = \lambda^3 + \lambda^2 - 8\lambda - 12 \\ = (\lambda + 2)^2 (\lambda - 3) \end{array}$$

så egenværdierne er $\lambda = -2$ og $\lambda = 3$.

• For $\lambda = -2$ er $\mathbf{A} - \lambda \mathbf{I} = \mathbf{A} + 2\mathbf{I}$ og man har

$$\mathbf{A} + 2\mathbf{I} = \begin{pmatrix} 3 & -2 & 4 \\ 3 & -2 & 4 \\ 3 & -2 & 4 \end{pmatrix} \xrightarrow{\text{Gauss-Jordan}} \begin{pmatrix} 1 & -\frac{2}{3} & \frac{4}{3} \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}.$$

Den geometriske multiplicitet af egenværdien $\lambda = -2$ er $g_{-2} = 2$.

• For $\lambda = 3$ er $\mathbf{A} - \lambda \mathbf{I} = \mathbf{A} - 3\mathbf{I}$ og man har

$$\mathbf{A} - 3\mathbf{I} = \begin{pmatrix} -2 & -2 & 4 \\ 3 & -7 & 4 \\ 3 & -2 & -1 \end{pmatrix} \xrightarrow{\text{Gauss-Jordan}} \begin{pmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}.$$

Den geometriske multiplicitet af egenværdien $\lambda = 3$ er $g_3 = 1$.

For matricen

KØBENHAVNS UNIVERSITET

$$\mathbf{A} = \begin{pmatrix} 1 & -2 & 4 \\ 3 & -4 & 4 \\ 3 & -2 & 2 \end{pmatrix}$$

med egenværdierne $\lambda = -2$ og $\lambda = 3$ har vi set, at de geometriske og algebraiske multipliciteter stemmer overens:

- For $\lambda = -2$ gælder $g_{-2} = 2 = a_{-2}$
- For $\lambda = 3$ gælder $g_3 = 1 = a_3$

Generelt gælder kun en *ulighed* (og ikke lighed) mellem g_{λ} og a_{λ} :

Geometrisk versus algebraisk multiplicitet

Lad λ være en egenværdi for en $n \times n$ matrix **A**. Da gælder:

$$g_{\lambda}\leqslant a_{\lambda}$$

Dias 23/26

KØBENHAVNS UNIVERSITET

INSTITUT FOR MATEMATISKE FAG

Cayley-Hamilton's sætning

Theorem 6.1 (Cayley–Hamilton)

Lad **A** være en $n \times n$ matrix med karakterisktisk polynomium

$$p(\lambda) = \lambda^n + c_{n-1}\lambda^{n-1} + \cdots + c_1\lambda + c_0.$$

Da gælder:

$$p(\mathbf{A}) = \mathbf{A}^n + c_{n-1}\mathbf{A}^{n-1} + \cdots + c_1\mathbf{A} + c_0\mathbf{I} = \mathbf{0}.$$

I ord: En $n \times n$ matrix er rod i sit eget karakteristiske polynomium.

Dias 22/26

Dias 24/2

Eksempel (Cayley–Hamilton)

1/2

For matricen (fra tidligere eksempel)

$$\mathbf{A} = \begin{pmatrix} 1 & -2 & 4 \\ 3 & -4 & 4 \\ 3 & -2 & 2 \end{pmatrix}$$
 er $p(\lambda) = \lambda^3 + \lambda^2 - 8\lambda - 12$.

Cayley-Hamilton's sætning fortæller, at der gælder:

$$p(\mathbf{A}) = \mathbf{A}^3 + \mathbf{A}^2 - 8\mathbf{A} - 12\mathbf{I} = \mathbf{0}$$

dvs.

$$\begin{pmatrix} 1 & -2 & 4 \\ 3 & -4 & 4 \\ 3 & -2 & 2 \end{pmatrix}^3 + \begin{pmatrix} 1 & -2 & 4 \\ 3 & -4 & 4 \\ 3 & -2 & 2 \end{pmatrix}^2 - 8 \begin{pmatrix} 1 & -2 & 4 \\ 3 & -4 & 4 \\ 3 & -2 & 2 \end{pmatrix} - 12 \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}.$$

Dias 25/26

KØBENHAVNS UNIVERSITET

INSTITUT FOR MATEMATISKE FAG

Eksempel (Cayley-Hamilton)

2/2

Ved at gange Cayley-Hamilton ligningen

$$A^3 + A^2 - 8A - 12I = 0$$

 $med A^{-1}$ fås et beregningsmæssigt effektivt udtryk for den inverse:

$$\mathbf{A}^{-1} = \frac{1}{12} \left\{ \mathbf{A}^2 + \mathbf{A} - 8\mathbf{I} \right\}$$

$$= \frac{1}{12} \left\{ \begin{pmatrix} 1 & -2 & 4 \\ 3 & -4 & 4 \\ 3 & -2 & 2 \end{pmatrix}^2 + \begin{pmatrix} 1 & -2 & 4 \\ 3 & -4 & 4 \\ 3 & -2 & 2 \end{pmatrix} - 8 \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \right\}$$

$$= \frac{1}{12} \begin{pmatrix} 0 & -4 & 8 \\ 6 & -10 & 8 \\ 6 & -4 & 2 \end{pmatrix}.$$

Theorem 6.2 (Egenværdier of invertibilitet)

En $n \times n$ matrix **A** er invertibel (dvs. \mathbf{A}^{-1} findes) netop hvis $\lambda = 0$ ikke er en egenværdi for **A**.

Dias 26/26